

بررسی آگاهی دانشجویان دانشگاه تهران در زمینه بیماریهای مقاربتی

پژوهشگر: فاطمه رحمتی نجار کلائی^۱

(۱) دانشجوی دکتری آموزش بهداشت دانشگاه تربیت مدرس

چکیده:

مقدمه: در سراسر جهان بیماریهای مقاربتی (SDD) مانند سوزاک، عفونت کلامیدیایی، سفلیس، شانکروئید و تریکومونیا از شایعترین بیماریهای عفونی محسوب می شوند. با توجه به آن که قشر جوان در معرض خطر بیماریهای مقاربتی قرار دارند و نتایج مطالعات قبلی نشان داده که جوانان آگاهی ضعیفی در این زمینه دارند،

هدف: این مطالعه با هدف سنجش میزان آگاهی دانشجویان دانشگاه تهران در مورد بیماریهای مقاربتی (شامل هیپاتیت B، سوزاک، کلامیدیا، سفلیس، تب خال تناسلی، زگیل تناسلی)، روشهای انتقال و پیشگیری از این بیماریها صورت پذیرفت.

روش کار: مطالعه حاضر توصیفی - مقطعی است که در آن ۱۸۱ دانشجوی جدیدالورود رشته های غیرپزشکی دانشگاه تهران مورد بررسی قرار گرفتند. نمونه ها به صورت سیستماتیک و تصادفی انتخاب شدند و ابزارگردآوری اطلاعات پرسشنامه خود ساخته بود که اعتبار و روایی آن مورد تایید قرار گرفت. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون آماری کای دو استفاده گردید.

نتایج: نتایج نشان داد که ۵۷/۱ درصد دانشجویان از آگاهی ضعیف و ۴۲/۹ درصد آنها از آگاهی متوسط برخوردار بودند. بر طبق آزمون کای دو، میزان آگاهی دانشجویان پسر بالاتر از دانشجویان دختر بود ($P < 0.001$).

نتیجه گیری: نتایج مطالعه نشان داد که دانشجویان از آگاهی ضعیفی در مورد بیماریهای مقاربتی برخوردار هستند و با توجه به موارد روز افزون بیماریهای مقاربتی باید در زمینه روشهای پیشگیری از بیماریهای مقاربتی و بهداشت جنسی از طریق روش های نوین و مورد علاقه دانشجویان و با مشارکت دادن خود آنها آموزش لازم ارائه گردد.

واژه های کلیدی: آگاهی، دانشجویان دانشگاه تهران، بیماریهای مقاربتی

مقدمه:

می گرفت (۳). بیماریهای مقاربتی عوارض بیولوژیک، اقتصادی و اجتماعی به ویژه در زنان و کودکان برجای می گذارد (۴). آمار موجود در مرکز مدیریت بیماریها از رشد روزافزون موارد ابتلا به ایدز و بیماریهای آمیزشی حکایت دارد به طوری که تعداد موارد گزارش شده بیماریهای آمیزشی با تشخیص آزمایشگاهی در سال ۸۴ در ایران قریب به ۱۸۱۰۰۰ بوده است (۵). با توجه به آن که اکثر مطالعات انجام گرفته سطح پایین اطلاعات جوانان را در مورد مسائل جنسی، مسائل پیشگیری از بارداری، تولید مثل و بیماریهای آمیزشی نشان می دهد، بنابراین مداخلات آموزش بهداشت بهترین استراتژی در دسترس برای ارتقای بهداشت جنسی افراد جوان محسوب می شود (۶). به منظور تدوین و طراحی برنامه آموزشی مناسب بررسی نیازهای جامعه مورد مطالعه ضروری است. بنابراین مطالعه حاضر با هدف تعیین سطح آگاهی بیماریهای مقاربتی بر روی دانشجویان دانشگاه تهران که قشر

در تمام جوامع بیماریهای منتقله از راه جنسی (STD) از شایعترین بیماریهای عفونی هستند. بیش از سی عفونت در این گروه جای می گیرند که راه اصلی انتقال آنها جنسی بوده و یا اغلب از راه جنسی منتقل می شوند. در اواسط دهه ۱۹۹۰ در سراسر جهان بیماریهای قابل علاج منتقله از راه جنسی شامل سوزاک، عفونت کلامیدیایی، سفلیس، شانکروئید و تریکومونیا قریب به ۳۵۰ میلیون مورد عفونت جدید را در هر سال ایجاد کردند (۱). طبق تخمین سازمان بهداشت جهانی ۳۳۳ میلیون مورد جدید این بیماریها در بالغین ۱۵ تا ۴۹ سال در سال ۱۹۹۵ رخ داده است. در کشورهای در حال توسعه نیز شیوع و بروز این بیماریها بسیار بالاست (۲). در سال ۲۰۰۰، ۱۸/۹ میلیون مورد جدید ابتلا به بیماریهای مقاربتی در امریکا رخ داده است که حدود نیمی از آنها (۴۸٪) نوجوانان و جوانان گروه سنی ۱۵ تا ۲۴ سال را در بر

عظیمی از جوانان کشور ایران اسلامی را تشکیل می دهند، طراحی و اجراء گردید.

روش کار:

این مطالعه به صورت توصیفی - مقطعی بر روی دانشجویان مقطع کارشناسی رشته های غیر از گروه پزشکی جدیدالورود دانشگاه تهران در سال تحصیلی ۸۴-۸۳ صورت پذیرفت. از طریق نمونه گیری تصادفی و سیستماتیک تعداد ۱۸۱ دانشجو مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات از طریق تکمیل پرسشنامه توسط خود دانشجویان با مراجعه حضوری جمع آوری گردید. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه خود ساخته بود که با استفاده از مطالعات مشابه و تحت نظر متخصصین عفونی بیمارستان امام خمینی تهران تهیه و تنظیم گردید. سوالات پرسشنامه در مورد بیماریهای مقاربتی شایع (هیپاتیت B، سوزاک، کلامیدیا، سفلیس، تب خال تناسلی، زگیل تناسلی) و روش های انتقال و پیشگیری از این بیماریها بود. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS11 صورت گرفت و جهت تعیین اختلاف بین داده ها از آزمون آماری کای دو استفاده شد. اختلافات در سطح ($P < 0.05$) معنی دار فرض شد.

نتایج:

در این مطالعه ۱۸۱ دانشجو شرکت نمودند که تنها ۱۵۴ نفر بطور کامل به عبارات پرسشنامه پاسخ داده بودند. محدوده سنی نمونه ها بین ۱۵-۲۴ سال و میانگین سنی آنها $1/05 \pm 18/51$ سال بود. ۴۴/۲ درصد دانشجویان پسر و ۵۵/۸ درصد دختر بودند و تمامی دانشجویان مجرد بودند.

نتایج تحقیق در مورد میزان آگاهی دانشجویان در ارتباط با علائم و نشانه های بیماریهای مقاربتی نشان داد که اکثریت دانشجویان (۷۲/۹٪) نمی دانستند که این بیماریها موجب درگیری حلق و درد گلو می شود. در پاسخ به عبارت "انسان ممکن است به یک بیماری مقاربتی مبتلا بوده ولی خود از آن اطلاع

نداشته باشد" ۶۶/۹ درصد از واحدها پاسخ صحیح را ارائه نموده بودند. این در حالی بود که اکثریت پاسخ های غلط به عبارت "رانندگان کامیون بیش از افراد عادی در معرض خطر ابتلا به بیماریهای مقاربتی هستند" به میزان ۳۲ درصد پاسخ غلط و پس از آن به عبارت "غال و شپش هم می توانند یک نوع بیماری مقاربتی تلقی شوند" به میزان ۲۹/۸ درصد ارائه شده بود. اکثریت پاسخ های نمی دانم به عبارت "امروزه جهت درمان تب خال های تناسلی از روش سوزاندن و سرما دادن استفاده می شود" داده شده بود (۸۲/۹٪) از عبارات مهمی که تعداد زیادی از پاسخ دهندگان اطلاعی در مورد آن نداشته و پاسخ نمی دانم را ارائه نموده بودند می توان به عبارت "هیپاتیت B از بیماریهای مهمی است که از طریق تماس جنسی هم منتقل می شود" و "بیماریهای مقاربتی می توانند از طریق دست دادن و تماس با وسایل عمومی مثل تلفن منتقل شوند" به ترتیب با ۳۴/۸ درصد و ۳۰/۴ درصد موارد پاسخ نمی دانم اشاره نمود (جدول شماره ۱).

دامنه نمرات کسب شده از ابزار بین ۰-۲۰ متغیر بوده و کسب نمره بیشتر نشان دهنده میزان بیشتر آگاهی در مورد آن عبارت بوده است. بر این اساس میانگین نمره آگاهی دانشجویان پسر $3/63 \pm 7/57$ و میانگین نمره آگاهی دانشجویان دختر $3/59 \pm 6/40$ بوده که نشان دهنده نمره آگاهی بیشتر دانشجویان پسر نسبت به دانشجویان دختر بوده است. همچنین میانگین نمره کل آگاهی در هر دو جنس $3/59 \pm 6/40$ بود.

یافته های تحقیق نشان داد که ۵۷/۲ درصد دانشجویان دارای آگاهی ضعیف در مورد بیماریهای مقاربتی بوده و ۴۲/۹ درصد آنان از آگاهی متوسطی برخوردار بودند این در حالی بود که بر حسب جنس ۶۵/۱ درصد دانشجویان دختر و ۴۷/۱ درصد دانشجویان پسر از آگاهی ضعیفی در مورد بیماریهای مقاربتی برخوردار بودند و با توجه به نمرات کسب شده

در حالی که بین متغیرهای آگاهی در مورد بیماریهای مقاربتی و رشته تحصیلی و دانشکده محل تحصیل دانشجویان ارتباط آماری معنی داری یافت نشد.

هیچ یک از دانشجویان در رده آگاهی خوب در مورد بیماریهای مقاربتی قرار نگرفته اند (جدول شماره ۲). بر اساس یافته های این تحقیق آزمون آماری کای دو نشان داد که بین آگاهی در مورد بیماریهای مقاربتی و جنس ارتباط معنی دار آماری وجود دارد ($P < 0.0001$)

جدول شماره (۱): توزیع پاسخ های دانشجویان بر اساس آگاهی از بیماریهای مقاربتی

ردیف	سئوالات		غلط		نمی دانم		صحیح	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱	۳۰	۱۶/۶	۱۳۲	۷۲/۹	۱۹	۱۰/۵		
۲	۱۰	۵/۵	۵۰	۲۷/۶	۱۳۱	۶۶/۹		
۳	۴۸	۲۶/۵	۱۲۴	۶۸/۵	۹	۵		
۴	۱۲	۶/۶	۱۰۱	۵۵/۸	۶۷	۳۷		
۵	۵۴	۲۹/۸	۱۱۱	۶۱/۳	۱۶	۸/۸		
۶	۲۳	۱۲/۷	۶۳	۳۴/۸	۹۵	۵۲/۵		
۷	۳۵	۱۹/۳	۱۳۹	۷۶/۸	۷	۳/۹		
۸	۱۹	۱۰/۵	۱۱۸	۶۵/۲	۴۴	۲۴/۳		
۹	۹	۵	۵۵	۳۰/۴	۱۱۷	۴۶/۶		
۱۰	۹	۵	۹۳	۵۱/۴	۷۹	۴۳/۶		
۱۱	۴۸	۲۶/۵	۹۴	۵۱/۹	۳۹	۲۱/۵		
۱۲	۱۳	۷/۲	۷۵	۴۱/۴	۹۳	۵۱/۴		
۱۳	۲۳	۱۲/۷	۸۱	۴۴/۸	۷۷	۴۲/۵		
۱۴	۱۴	۷/۷	۳۴	۱۸/۸	۱۳۳	۷۳/۵		
۱۵	۵	۲/۸	۵۸	۳۲	۱۱۸	۶۵/۲		
۱۶	۳۹	۲۱/۵	۱۲۰	۶۶/۳	۲۲	۱۲/۲		
۱۷	۲۹	۱۶	۱۰۴	۵۷/۵	۴۸	۲۶/۵		
۱۸	۷	۳/۹	۱۵۰	۸۲/۹	۲۴	۱۳/۳		
۱۹	۴۶	۲۵/۴	۱۲۰	۶۶/۳	۱۵	۸/۳		
۲۰	۵۸	۳۲	۱۰۲	۵۶/۴	۲۱	۱۱/۶		

جدول شماره (۲): توزیع نمرات آگاهی دانشجویان در مورد بیماریهای مقاربتی

نمرات	دختر		پسر		جمع	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
ضعیف	۵۶	۵۶/۱	۳۲	۴۷/۱	۸۸	۵۷/۱
متوسط	۳۰	۳۴/۹	۳۶	۵۲/۹	۶۶	۴۲/۹
کل	۸۶	۱۰۰	۶۸	۱۰۰	۱۵۴	۱۰۰

بحث و نتیجه گیری:

مورد بیماریهای مقاربتی در مقایسه با میزان قابل انتظار ضعیف بوده و رضایت بخش نمی باشد. در این مورد نتایج مطالعه مشابهی که بر روی نوجوانان ۱۷ تا

مانند نتایج برخی از مطالعات انجام شده، نتایج این پژوهش نیز نشان داد که آگاهی دانشجویان در

دانشگاه علوم و ۸۵/۵ درصد دانشجویان دانشگاه آزاد با بیماریهای مقاربتی آشنا نبوده اند (۱۲). تمامی این یافته ها مشابه با نتایج تحقیق حاضر می باشند و لزوم توجه به امر آموزش در مورد بیماریهای مقاربتی را مورد تاکید مجدد قرار می دهند.

با در نظر گرفتن این نکته که ابتلا به بیماریهای مقاربتی به عنوان یکی از عوامل مستعد کننده جهت ابتلا به ایدز محسوب می شود (۱۳) و بر اساس نتایج چندین مطالعه رفتارهای پرخطر جنسی مانند شرکای جنسی متعدد تماس جنسی بدون حفاظت در این گروه سنی (جوانان و نوجوانان) مشاهده شده است (۱۴، ۱۵ و ۱۶). بنابراین به نظر می رسد قشر جوان در معرض خطر بیماریهای مقاربتی قرار دارد و برای حفاظت در برابر این بیماریها باید آموزش مناسب در زمینه بیماری مقاربتی، بهداشت جنسی و ... صورت گیرد. در صورتی که طبق نتایج این مطالعه آگاهی دانشجویان ضعیف بود، بنابراین آموزش کافی به دانشجویان در این زمینه ارائه نشده بود. با توجه به آن که دانشجویان مایل به دریافت اطلاعات صحیح و مناسب در این زمینه هستند باید برنامه های آموزشی مورد علاقه دانشجویان (بخصوص دانشجویان رشته های غیرپزشکی) در دانشگاه های کشور با تاکید بر کاهش رفتارهای پرخطر صورت گیرد. این آموزش ها می تواند در قالب دروسی مانند جمعیت و تنظیم خانواده نیز ارائه گردد. پیشنهاد می شود با تهیه و پخش برنامه های تلویزیونی، فیلم، تئاتر و رسانه های مورد علاقه این قشر و مناسب فرهنگ جامعه و با مشارکت دادن آنها در برنامه ریزی های آموزشی آنان را برانگیخت تا اطلاعات بیشتری در این زمینه کسب نمایند. همچنین پیشنهاد می شود در آموزش های مربوط به بیماریهای مقاربتی با توجه به نقش آموزش همسالان از آموزش دانشجویان به دانشجویان در دانشگاه های کشور استفاده گردد. در کنار اجرای برنامه های آموزشی مکان های مناسبی جهت مشاوره و انجام تست های ابتلا به

۱۹ سال دانشگاه میامی صورت گرفت نشان داد که آگاهی دانشجویان در مورد بیماریهای مقاربتی و ایدز ضعیف بوده است (۶). در مطالعه ای که بر روی دانشجویان هندی ۱۸ تا ۲۲ سال انجام گرفت نیز نتایج نشان داد که تنها ۳۴ درصد آنها از علائم بیماریهای مقاربتی اطلاع داشتند و مانند مطالعه حاضر دانشجویان پسر آگاهی بالاتری در مقایسه با دانشجویان دختر داشتند (۷). همچنین در مطالعه ای که در سال ۱۹۹۹ بر روی دانشجویان شهر بنین در کشور توگو انجام گرفت نتایج نشان داد که فقط ۴۲/۹ درصد دانشجویان در مورد راههای انتقال بیماریهای مقاربتی و ۰/۶۹ درصد در مورد عوارض بیماریها اطلاع داشتند و در کل آگاهی آنها کم بود (۸). در مطالعه ای که بر روی دانشجویان سال اول و آخر دانشگاه های ترکیه انجام گرفت با وجودی که جوانان ترکیه از لحاظ جنسی فعال بودند و به رفتارهای پرخطر اقدام می کردند، آگاهی آنها در مورد راه های انتقال، علائم و نشانه ها و گروه های در معرض خطر بیماریهای مقاربتی ناکافی بود (۹). همچنین نتایج مطالعه ای که در سال ۱۹۹۶ بر روی دانشجویان استرالیایی صورت گرفت، نشان داد که جوانان سطح آگاهی بالایی در مورد بیماریهای مقاربتی شایع که ممکن است با آن مواجه شوند ندارند (۱۰). در مطالعه ای دیگر که بر روی دانشجویان غیرپزشکی شهر کامپالا در کشور اوگاندا صورت پذیرفت مشخص شد که آگاهی آنها در مورد بیماریهای مقاربتی ناکافی بود. بر طبق نتایج این مطالعه، دانشجویان به برنامه های آموزش جنسی در مورد پیشگیری از بیماریهای مقاربتی از جمله ایدز نیاز دارند (۱۱). در مورد مطالعات داخلی نیز نتایج مطالعه ای که توسط میری و همکاران در سال ۱۳۸۱ روی دانشجویان انجام شد نیز نشان داد که ۱۰/۳ درصد دانشجویان با بیماریهای منتقله از راه تماس جنسی آشنایی ندارند، ۶۱/۳ درصد آنان نیز تا حدی با این بیماریها آشنا بودند. ۸۳/۹ درصد دانشجویان

- practice about sexually transmitted disease among university students in kampala. African health Science 2001. Aug. 1(1): 16-22.
- ۱۲- میری، محمدرضا، فانی، جواد. مطلبی، محمد. ناظمی، حسین. به کارگیری مدل اعتقاد بهداشتی در اتخاذ رفتارهای پیشگیری کننده از بیماریهای منتقله جنسی STD در دانشجویان. افق دانش. سال هشتم. شماره اول. بهار و تابستان ۱۳۸۱. ص ۲۶-۳۴.
- 13- Miriam, J, T. Friday, EO. Francesca O. etal. Perceptions of sexual behavior and knowledge about sexually transmitted disease among adolescent in benin city. Nigeria. International family planning perspectives. 1999. (4): 186-195.
- 14- Shapiro, J. Radecki, S. Charchian AS. Josephson, V. Sexual behavior and AIDS related knowledge among community college students in Orango county. California. Community health. 1999. Feb. (1): 29-34.
- 15- Mattson, M. Impact of HIV test counseling on collge student's sexual belief and behaviors. M, Journal Health Behavior. 2002. (2): 121-36.
- 16- Brown, E, J. Aids related risk behavior of young college students. BNF Journal. 2000. (2): 37-43.
- بیماریهای مقاربتی و ایدز در نظر گرفته شود تا گام موثری در زمینه پیشگیری اولیه و ثانویه در بین جوانان برداشته شود.
- منابع:**
- ۱- امینی، افشین و دیگران. بیماریهای عفونی باکتریال بران والد. تهران: انتشارات ارجمند. چاپ اول. ۱۳۸۱.
- 2-Risbud, Arun. Human immunodeficiency virus (HIV) & sexually transmitted disease (STDs). Indian J. Med.Res. 2005. 121. 369-376.
- 3-Zamora, Angela. Romo, Laura F. Kit-fong, Terry. Using biology to teach adolescents about STD transmission and self-protective behaviors. Applied development psychology. 2006. 27: 109-124.
- 4-Fornasa. Veller C. etal. Knowledg of sexually transmited disease and condom use among female street sex workers in padua. Acta dermatoven APA. 2005. 114(3): 107-111
- ۵- گویا، محمدمهدی. HIV/AIDS در جهان و ایران، فرصتها و تهدیدها. وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی. معاونت سلامت. مرکز مدیریت بیماریها. ۱۳۸۲. ص ۱۱.
- 6- Ashman MR, Tercero DM, Altamiranos etal. Knowledge attitude and practices related to AIDs and STD among adolescents that visited the health clinic. Migual PUZ barahona. In san pedro sulla(SPS)cortes. Hondurascentro America. Int. Cof. AIDS. 1992. Jul: 1924(8): 200.
- 7- Lal. S. S. etal. Knowledge and attitude of college student in kerala towards HIV/ AIDS, sexually transmitted disease. Nat Med Journal of India. 2000. (13): 231-6.
- 8-Sallah, ED. Etal. Sexual behavior, knowledge and attitude to AIDS and sexually transmitted disease of students at the university of BENIN(TOGO). Sante. 1999. mar-Apr. (2): 101-9.
- 9- Gokengin D, Yamazhan T, Ozkaya D, Aytug S. etal. Sexual knowledge, attitudes and risk behaviors of students in Turley. Journal of Sch health. 2003 Sep. (7): 258-63.
- 10- Minichiello, V. Paxton, S. Cowling, V. Cross, G. etal. University student's knowledge of STDs: Labels, symptoms and transmission. Int. Journal STD AIDS. 1996 Aug-Sep(5): 353-8.
- 11-Sekirime, WK. Tamale, J. Lule, JC. Wabwire-mangen F. Knowledge attitude and

Tehran University students' knowledge about sexually transmitted disease

By: Rahmati Njarkolaei, F

Abstract:

Introduction: Sexually transmitted diseases (STD) such as gonorrhea, syphilis and trichomonias are the most common infection disease in the world. Since young adults are at substantial risk for contracting STD and previous studies have shown youth poor knowledge level.

Aim: The objective of this study is to determine the knowledge level about STD among Tehran University students.

Material and methods: This is a cross-sectional descriptive study which was conducted in 181 first-year nonmedical university students at Tehran University, Iran. Samples were chosen by using random systematic sampling method and data were collected by the self-administrate questionnaire. Data were analyzed by SPSS software and using chi square test.

Results: Findings showed that 57.1% had low STD knowledge and 42.9% had moderate STD knowledge. Knowledge of boys was higher than girls ($p < 0.0001$).

Conclusion: According to the mentioned low level of knowledge of the university students about STD and also its increased prevalence, it is suggested to teach sexual health to students by their own participation and favorite educational methods.

Keywords: Knowledge, Tehran university students, sexually transmitted disease
